

Rodzina i szkoła jako podstawa wychowania

12 marca 2018

[z pracy magisterskiej...]

Wychowanie w rodzinie i szkole jest tym skuteczniejsze im mocniej opiera się na współdziałaniu nauczycieli i rodziców. „Zarówno nauczyciele jak i rodzice odczuwają w większym lub mniejszym stopniu potrzebę nawiązywania wzajemnych kontaktów, podejmowania współpracy dla dobra dzieci i młodzieży”. (M. Łobocki 1985 str. 11)

Współdziałanie rodziców i nauczycieli na samym początku budzi wiele niepewności, nieufności, niejednokrotnie niechęci. Przełamać ten niepokój można jedynie za pomocą jak najczęstszych rozmów. Często rodzice traktowani są jak intruzy ingerujący w pracę nauczyciela. Rodzice z kolei nie są zorientowani, co do podejmowanych przez nauczycieli działań. Wiele nieporozumień wynika z niezrozumienia i nieznajomości praw i obowiązków, zarówno przez rodziców jak i nauczycieli. Tymczasem regulują je przepisy prawne. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w wielu artykułach normuje sprawy które mniej lub bardziej bezpośrednio odnoszą się do wychowania.

- 28, ust. 1 potwierdza prawo rodziców do wychowania: „Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie ze swoimi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia, wyznania oraz jego przekonania”.
- 53, ust. 3 zapewnia że: „Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem”.

Ustawa o Systemie Oświaty zawiera następujące sformułowanie: „System oświaty zapewnia w szczególności:

1. Realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju.
2. Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny”.

Z zapisów tych jasno wynika, że nauczyciele w zakresie wychowania powinni wspierać rodziców w spełnianiu ich obowiązków wobec dziecka. Szkoła zaś ma być miejscem w którym rodzic znajdzie kompetentne wsparcie dla swoich działań, a nie instytucję zwalniającą go z troski o wychowanie dziecka. Adresatem uspołeczniania szkoły muszą być w równej mierze nauczyciele, rodzice, samorządy terytorialne. Nauczyciele w pierwszej kolejności muszą zrozumieć, że nie tylko w interesie dzieci, ale również w ich własnym leży dopuszczanie rodziców do udziału w życiu szkoły.

Jak spowodować żeby nauczyciele i rodzice zainteresowani byli współpracą? Nowa ustawa oświatowa zezwala na napisanie własnego statutu i własnych regulaminów, w tym także regulaminu rady rodziców.

Rodzina i szkoła w procesie wychowania stanowią dwa podstawowe środowiska wychowawcze liczące się w życiu dzieci i młodzieży.

Rodzina i szkoła są zazwyczaj terenem oddziaływań mających decydujący wpływ na rozwój umysłowy i społeczny dziecka.

Szczególne znaczenie jako jedno z głównych ogniw wychowania ma rodzina. Jest naturalnym środowiskiem dziecka, w którym przebywa ono jeszcze na długo przed pójściem do szkoły i do którego chętnie wraca nawet po osiągnięciu pełnej dojrzałości psychicznej i społecznej.

Również doniosłą rolę w rozwoju dzieci i młodzieży spełnia szkoła. W działalności dydaktyczno – wychowawczej stawia sobie za cel wielostronny rozwój uczniów, przede wszystkim zaś przejawia troskę o przygotowanie ich do społecznego uczestnictwa, należytego wykonywania pracy zawodowej,

aktywnego udziału w życiu kulturalnym. Szkoła oddziałuje nie tylko na intelekt uczniów, lecz także rozwija ich uczucia i dążenia, tzn. oprócz przekazywania im wiedzy z różnych dziedzin nauki, techniki, sztuki, troszczy się o wyrabianie u nich odpowiednich postaw społeczno – moralnych, a także ideowych, estetycznych, filozoficznych, światopoglądowych.

Osobliwość wpływów szkoły polega głównie na tym, że naucza i wychowuje w warunkach zinstytucjonalizowanych, tzn. zgodnie z obowiązującym regulaminem i programem szkolnym, a więc w sposób planowy i przy pomocy specjalnie przygotowanego personelu pedagogicznego. Uczniowie muszą włożyć wiele wysiłku i pracy, aby sprostać stawianym im wymaganiom.

Wychowawcze wpływy rodziny nie podlegają na ogół z góry ustalonym przepisom. Każda rodzina dopracowuje się w sposób naturalny pewnego stylu oddziaływań regulaminowych, lecz w wyniku pewnych przyzwyczajzeń, tradycji lub określonych determinacji losowych. Rodzina ma przewagę nad szkołą, ponieważ zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i względnej przynajmniej niezależności.

Szkoła jako instytucja powszechnego kształcenia i wychowania podejmuje się pracy dydaktyczno – wychowawczej w formalnie zorganizowanych grupach roboczych jakimi są klasy szkolne. Tutaj uczniowie nawiązują znacznie szersze niż jest to możliwe w środowisku rodzinnym, kontakty międzyludzkie.

Rodzina jest grupą nieformalną, której na ogół wszyscy członkowie powiązani są bliższymi więzami. Występują tu silne mechanizmy identyfikacji, tj. upodabniania się dzieci do rodziców, zwłaszcza synów do ojców, a córek do matek, co z czasem prowadzi do przyswajania przez nie wzorców osobowych całej rodziny. Rodzina jako grupa nieformalna, wewnętrznie scalona i spójna wywiera niewątpliwie ogromny wpływ na zachowanie się dzieci i młodzieży, o czym chyba szkoła nie powinna zapomnieć.

Dlatego szkoła spełnia główną rolę organizatora i koordynatora działalności wychowawczej w rejonie, z którego wywodzi się uczęszczający do niej uczniowie. Szkoła odpowiada za właściwie rozwijaną współpracę z rodziną. Rodzina natomiast ma obowiązek ułatwić i dopomóc szkole w należytym wywiązywaniu się z jej zadań wychowawczych.

Na szkole spoczywa obowiązek pomagania rodzinom, które nie radzą sobie z wychowaniem dzieci lub też wyraźnie zaniedbują obowiązki rodzicielskie. Wychowawca ukierunkowuje współdziałania z rodzinami, organizuje zebrania zbiorowe i indywidualne, oraz udziela pewnych informacji z życia klasy i szkoły rodzicom tak, aby oni mogli w pełni uczestniczyć w życiu szkolnym dziecka i w ramach możliwości uzupełniać je własnymi pomysłami i rozwiązaniami problemów edukacyjnych dziecka. Współdziałanie wychowawcy klasy i rodziców rozumiane jest jako wykonywanie przez nich wspólnych działań służących dobru i pomyślności poszczególnych uczniów i ogółu klasy.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.